

var sunket til 9 0/0. Omvendt steg Procenten for Friskolebesøget fra 79 i 1899 til 85 i 1914.

Gaar man længere tilbage i Tiden, oplyses det, at i 1876 var der flere Elever i de lavere Privatskoler i Kjøbenhavn end i Kommuneskolerne (10 819 mod 10 789). I 1895 var der 5 202 Elever i de kommunale Friskoler mod 5 051 i Betalingsskolerne. Men i 1914 var der 3 426 Børn i de lavere Privatskoler, 15 421 i Betalingsskolerne, men 40 265 i Friskolerne. Friskolen har saaledes taget et mægtigt Forspring.

IV.

Arbejdernes Sygelighed i sundhedsfarlige Erhverv.

I Arbejdsraadets Beretning for Aaret 19^{13/11} findes en paa Raadets Foranledning af Sygekasseinspektoratet udarbejdet Statistik over Sygeligheden i sundhedsfarlige Industrier. Til Sammenlignings-Grundlag er anvendt den af Statistisk Departement i 1908 udgivne Sygelighedsstatistik efter Sygekassernes Materiale, idet Tallene dog er reducerede i Henhold til Sygekasseinspektoratets Erfaringer for Aarene efter 1908. Man kan paa Grundlag af de meddelte Oplysninger opstille følgende Oversigt:

Aarligt Antal Sygedage i Gennemsnit af 1911—13 pr. Individ:

	Aldersklasse					I Alt
	Under 20 Aar	20—30 Aar	30—40 Aar	40—60 Aar	60 Aar og over	
Samtlige Sygekassemedlemmer	5,2	5,3	6,0	8,4	13,1	7,0
Arbejdere i:						
Sukkerraffinaderier . . .	—	8,4	8,7	14,4 ¹⁾	—	10,5
Svovlsyrefabrikker . . .	—	7,9	8,9	14,1 ¹⁾	—	10,4
Glasværker	11,2	4,7	6,3	6,7 ¹⁾	9,0 ²⁾	7,0
Papirfabrikker	—	3,8	6,1	8,2 ¹⁾	12,7	6,6
Dansk Soyakagefabrik	—	—	—	—	—	8,6

¹⁾ 40—50 Aar.   ²⁾ 50—60 Aar.

var sunket til 9 0/0. Omvendt steg Procenten for Friskolebesøget fra 79 i 1899 til 85 i 1914.

Gaar man længere tilbage i Tiden, oplyses det, at i 1876 var der flere Elever i de lavere Privatskoler i Kjøbenhavn end i Kommuneskolerne (10 819 mod 10 789). I 1895 var der 5 202 Elever i de kommunale Friskoler mod 5 051 i Betalingsskolerne. Men i 1914 var der 3 426 Børn i de lavere Privatskoler, 15 421 i Betalingsskolerne, men 40 265 i Friskolerne. Friskolen har saaledes taget et mægtigt Forspring.

IV.

Arbejdernes Sygelighed i sundhedsfarlige Erhverv.

I Arbejdsraadets Beretning for Aaret 19^{13/11} findes en paa Raadets Foranledning af Sygekasseinspektoratet udarbejdet Statistik over Sygeligheden i sundhedsfarlige Industrier. Til Sammenlignings-Grundlag er anvendt den af Statistisk Departement i 1908 udgivne Sygelighedsstatistik efter Sygekassernes Materiale, idet Tallene dog er reducerede i Henhold til Sygekasseinspektoratets Erfaringer for Aarene efter 1908. Man kan paa Grundlag af de meddelte Oplysninger opstille følgende Oversigt:

Aarligt Antal Sygedage i Gennemsnit af 1911—13 pr. Individ:

	Aldersklasse					I Alt
	Under 20 Aar	20—30 Aar	30—40 Aar	40—60 Aar	60 Aar og over	
Samtlige Sygekassemedlemmer	5,2	5,3	6,0	8,4	13,1	7,0
Arbejdere i:						
Sukkerraffinaderier . . .	—	8,4	8,7	14,4 ¹⁾	—	10,5
Svovlsyrefabrikker . . .	—	7,9	8,9	14,1 ¹⁾	—	10,4
Glasværker	11,2	4,7	6,3	6,7 ¹⁾	9,0 ²⁾	7,0
Papirfabrikker	—	3,8	6,1	8,2 ¹⁾	12,7	6,6
Dansk Soyakagefabrik	—	—	—	—	—	8,6

¹⁾ 40—50 Aar.   ²⁾ 50—60 Aar.

Højest staar Sukkerraffinaderier og Svovlsyrefabrikkerne, medens Glasværkerne synes meget skadelige for de ganske unge Arbejdere.

I øvrigt fremhæves det, at de meddelte Tal er Minimumstal, idet Arbejdere, der vel har arbejdet i Faget indenfor det undersøgte Tidsrum (1911—13), men som enten er døde, eller som er udtraadte af Faget paa Grund af overgaaet Ulykkestilfælde eller langvarig Sygdom, og for hvilke man derfor kan slutte, at Sygeligheden har været særlig stor, ikke har kunnet medtages, saaledes som Materialet er tilvejebragt. Dette Forhold viser sig bl. a. ved Papirfabrikkerne, hvor det gennemsnitlige Antal Sygedage pr. Arbejder er 5,2 i 1911, 6,9 i 1912 og 7,8 i 1913.

Det har i mange Tilfælde været Sygekasserne umuligt at identificere de af de samvirkende Fagforbund opgivne Arbejdere i de enkelte Fag, og det herved foraarsagede Svind i Materialet har maattet erstattes ved at udstrække Undersøgelsen over flere Aar, hvorved man saa igen, som antydnet ovenfor, gaar glip af Oplysninger om de døde eller de meget syge. Materialet er da meget spinkelt og har, som det tydeligt ses, været ret vanskeligt at behandle. Det maa omgaaes med Varsomhed, saa meget mere, som der knytter sig stor praktisk Interesse til det.

V.

Prisopgave om Toldlovens Virkninger.

Den tekniske Forening har paany¹⁾ udsat sin Prisopgave om Toldlovens Virkninger, da der ved Indleveringsfristens Udløb den 1/1 1915 kun var indkommen en Besvarelse, som imidlertid ikke fandtes at være præmieværdig. Opgavens Ordlyd er:

---

¹⁾ Nationaløkonomisk Tidsskrift, 51. Bind, S. 622.